

УДК 336.6

Чуприна Д.О.,*студентка***Науковий керівник – Бабяк Н.Д.,***к.е.н., професор кафедри**корпоративних фінансів і контролінгу**ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»*

Діагностика фінансової кризи в системі антикризового контролінгу на підприємстві

В умовах нестабільності вітчизняної економіки особливої актуальності набуває питання пошуку і впровадження на практиці новітніх методів управління, які базуються на використанні антикризових інструментів та підходах в управлінні суб'єктами господарювання [1, с. 9].

У сучасній економічній теорії криза характеризується значним порушення рівноваги у системі та супроводжується руйнівними процесами для неї, що відповідно вимагає абсолютно нових методів контролінгу з метою збереження сталого функціонування. Розрізняють зовнішні (екзогенні) та внутрішні (ендогенні) причини для її виникнення, основними з яких є відставання від потреб ринку та неефективне фінансове управління [2, с. 6].

Для досягнення головної мети антикризових дій – підвищення прибутковості діяльності підприємства за його гарантованої ліквідності та платоспроможності – контролінг має вирішити такі основні завдання, як здійснення моніторингу, проведення діагностики, забезпечення безперервного контролю за діяльністю персоналу, розробка стратегії розвитку підприємства тощо.

Фінансова криза на підприємстві характеризується порушеннями у його фінансовому стані, котрі спровоковані циклічними кризовими явищами. Відтак виникає необхідність ефективного антикризового управління з метою уникнення

суттєвого зниження вартості власного капіталу та в цілому зменшення потенціалу підприємства [3, с. 464].

Антикризовий фінансовий контролінг є інструментом раннього попередження банкрутства та надання пропозицій щодо його впровадження. Даний контролінг на підприємстві передбачає стабілізаційний підхід до управління, що стабілізує кризову ситуацію, та превентивний, який включає профілактику кризи та забезпечення стійкого функціонального розвитку підприємства [4, с. 18].

Одним із ключових інструментів антикризового фінансового контролінгу та складовою підсистеми раннього попередження та реагування є фінансова діагностика підприємства [6, с. 69].

Під фінансовою діагностикою слід розуміти комплекс кількісних та якісних методів аналізу фінансово-економічної інформації внутрішнього та зовнішнього характеру, який дозволяє забезпечити своєчасне виявлення фінансової кризи та реагування на неї. Як правило, для аналізу фінансової кризи та її раннього попередження формується блок об'єктів дослідження і система фінансових показників, які ідентифікують ризик банкрутства [5, с. 169].

Фінансова діагностика підприємства являє собою аналіз фінансового стану як за поточний рік, так і в динаміці, а також оцінку та пояснення фінансових показників для прийняття рішення щодо подальшої діяльності підприємства. Після оцінки поточного стану підприємства необхідно з'ясувати причини змін у фінансовому стані та розробити програму дій для подальшого розвитку, удосконаливши підходи фінансового контролінгу на підприємстві [5, с. 171].

Фінансовий контролінг на підприємствах, що знаходяться в кризі, характеризується такими особливостями: координаційна функція контролінгу з метою нейтралізації конфлікту інтересів; високий рівень невизначеності, операційних та фінансових ризиків кризи вимагає від контролінгу забезпечення діагностування кризи, антикризового планування, оцінки ефективності, контролю та моніторингу антикризових заходів; загроза «опортуністичної» поведінки щодо підприємства окремими учасниками фінансових відносин має

бути нейтралізована на основі запровадження дієвого контролю реалізації антикризових планів та оперативної звітності [6, с. 69].

Основою формування стратегії і тактики нейтралізації та подолання кризи є антикризова концепція, в якій мають бути наведені результати фінансової діагностики підприємства, оцінка причин кризи, проблемні сектори та слабкі місця, цільові орієнтири антикризового управління, напрямки подолання кризових проявів.

Між антикризовим управлінням підприємством та концепціями контролінгу має бути забезпечена тісна інтеграція, яка враховує їх сутнісні ознаки. Антикризовий фінансовий контролінг є імперативом антикризового менеджменту, елементом, що контролює, стримує та зменшує прояв ризиків у функціонуванні підприємства. Це одна з головних систем, запровадження якої на вітчизняних підприємствах є доцільним.

Список використаних джерел:

1. Василенко В.О. Антикризове управління підприємством: Навч. посібник / Василенко В.О. – К.: ЦУЛ, 2003. – 504с.
2. Чернявский А.Д. Антикризисное управление: Учеб. пособие / Чернявский А.Д. – К.: МАУП, 2000. – 208 с.
3. Погрішук Г.Б. Ідентифікація фінансової кризи на підприємстві / Г.Б. Погрішук, С.В. Присяжнюк. // Економіка і суспільство. – 2016. – Випуск 3. – С. 463-469.
4. Василенко В.О. Антикризове управління підприємством: Навч. посібник / Василенко В.О. – К.: ЦУЛ, 2003. – 504с.
5. Филипенко О.М. Діагностика фінансової кризи на основі нечітких множин / О.М. Филипенко, М.А. Дадюк // Економічна стратегія і перспектива розвитку сфери торгівлі і послуг. – 2017. – Вип. 2 (26). – С. 168-179.
6. Мороз О.В. Фінансова діагностика у системі антикризового управління на підприємствах: Монографія / О.В. Мороз, О.А. Сметанюк. – Вінниця: УНІВЕРСУМ - Вінниця, 2006. – 167 с.

7. Науменко А. П. Антикризове управління підприємством [Електронний ресурс] / А. П. Науменко, Т. О. Гаврилюк. – Режим доступу: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/PPEI/article/viewFile/518/502>.

УДК 658.153:615

Шпота О.М.,

здобувач освітнього ступеня магістр

Романишин В.О.,

к.е.н., доцент, доцент кафедри

корпоративних фінансів і контролінгу

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Управління грошовими потоками фармацевтичного підприємства

Нині у світі виробництво фармацевтичних препаратів є однією з найперспективніших галузей. Протягом кількох останніх років світовий ринок фармацевтики демонструє сталу тенденцію до зростання. Насправді Україна є одним з лідерів фармацевтичної індустрії та має певні досягнення в експортній діяльності цього виду продукції. Зумовлюється це надзвичайно високою рентабельністю цієї сфери виробництва – рентабельність фармринку становить близько 600% [1, с.57]. Таким чином, маючи таку рентабельність, фарма підприємства мають величезні грошові потоки, яким необхідне ефективне управління. Адже, раціональне управління грошовими потоками в сучасних умовах дозволяє вирішити головне завдання підприємства - підвищення ефективності його функціонування, та, водночас, забезпечує фінансову рівновагу та безперебійність діяльності підприємства, прискорює капіталообіг, знижує ризик неплатоспроможності та дозволяє отримати вищі прибутки[1,с.56-57].

Так як в Україні галузь фармацевтики добре розвинута, на теренах українського ринку функціонує безліч фармацевтичних компаній, тому для дослідження обрано ПАТ «Фармак», як одного з лідерів ринку, що, водночас, є й одним із великих платників податків.